

اهم اقدامات قابل توجه در جمهوری اسلامی ایران در حوزه حقوق بشر و شهروندی

سازمان حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران
(سه ماهه اول سال ۱۴۰۴)

ستاد حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران

سه ماهه اول سال ۱۴۰۴

اهم اقدامات قابل توجه در جمهوری اسلامی ایران
در حوزه حقوق بشر و شهروندی

(سه ماهه اول سال ۱۴۰۴)

اهم اقدامات قابل توجه در حوزه قضایی

عدم اجرای مجازات قصاص از طریق جلب رضایت اولیای دم

- اخذ رضایت از اولیای دم و عدم اجرای مجازات قصاص برای ۹۲ نفر از محکومین به قصاص در سراسر کشور (یک نفر محکوم کمتر از ۱۸ سال) در سه ماهه اول ۱۴۰۴ سال که پرونده ۳۶ نفر از محکومین ذکر شده در نتیجه تلاش شعب حل اختلاف، ختم به صلح و سازش شده است.

صلح و سازش در نتیجه تلاش های شورای حل اختلاف

- صلح و سازش در ۴۰/۷۷ درصد از پرونده های مختومه قابل صلح در شعب حل اختلاف سراسر کشور (۶۵۱۴ شعبه) در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴؛
- آزادی ۵۹۷۲ نفر از زندانیان و جلوگیری از ورود ۶۳۳ نفر به زندان در نتیجه ایجاد صلح و سازش با تلاش شعب شورای حل اختلاف مستقر در زندان و صلح یاران سراسر کشور در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴.

آزادی از زندان با کمک های خیرین و تلاش ستاد دیه

- آزادی ۳۲۷۳ زندانی جرایم غیر عمد در سه ماهه اول ۱۴۰۴ از زندان های سراسر کشور با کمک ستاد دیه و خیرین با پرداخت بیش از ۲۵۰۰۰ میلیارد ریال.

مرخصی و آزادی با استفاده از نهادهای ارفاقی

- موافقت با عفو آزادی ۱۳۱۵ نفر و تخفیف مجازات ۱۹۱۶ نفر از محکومین در سراسر کشور به مناسبت عید سعید فطر (۱۴۰۴/۰۱/۲۲) و عید سعید غدیر خم (۱۴۰۴/۰۳/۲۴) در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴؛ لازم به ذکر است در بین معفوفین ۱۲۸ زن، ۳۴ نفر از اتباع بیگانه، ۲۳ نفر از محکومین امنیتی و ۱۶ نفر از محکومین ۱۸ سال و کمتر از آن دیده می شود.
- آزادی ۲۴۳۰۷ زندانی در سراسر کشور با استفاده از ارفاقات قانونی و تسهیلات قضایی در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴؛
- صدور بیش از ۳۹۴۸۳ مورد مجازات های جایگزین حبس توسط قضات سراسر کشور در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴؛

- بهره‌مندی ۱۲۰۱۴۳ نفر از زندانیان در سراسر کشور از بیش از ۲۹۴۴۳۷ مورد مرخصی در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴؛
- آزادی ۵۴۱۸ نفر از زندانیان واجد شرایط سراسر کشور در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴ با استفاده از پابند الکترونیکی.

بازدید از زندان ها و نظارت بر حقوق زندانیان و مراجعان دستگاه قضایی و تسهیل دادرسی الکترونیک

- انجام ملاقات و بررسی درخواست‌های ۶۴۵۷۵۷ نفر از مراجعان به دادگستری‌های سراسر کشور توسط رؤسای کل دادگستری‌ها، دادستان‌ها و سایر مقامات قضایی در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴ و صدور دستورات لازم در این خصوص؛
- رسیدگی به ۴۵۵ مورد از درخواست‌های مردمی توسط قضات و مسئولان قضائی سراسر کشور با برپایی میزهای خدمت در مساجد، مصلی‌ها و ... در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴؛
- رسیدگی به ۵۵۳۴ مورد از درخواست‌های مردمی در جریان سفرهای استانی ریاست محترم قوه و سایر مقامات قضایی به استان‌های همدان و مازندران در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴؛
- مشاوره و پاسخگویی به درخواست‌های ۷۳۰۱ نفر از مراجعان حضوری به اداره کل ارتباطات مردمی قوه قضائیه در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴ و ملاقات و رسیدگی به درخواست‌های ۶۵۸۴ نفر از آنان توسط مسئولان عالی قضائی؛
- پاسخگویی به ۱۳۷۷۲ مورد از درخواست‌های ثبت شده در سامانه ارتباطات مردمی عدلیه (سامع) در سه ماهه اول ۱۴۰۴؛
- انجام بیش از ۳۲۳۵۰ مورد بازدید از زندان‌ها توسط قضات و ملاقات با ۱۲۸۳۶۷ نفر از زندانیان توسط آنان در سراسر کشور در سه ماهه اول ۱۴۰۴ و در نتیجه، صدور دستور اعطای مرخصی برای بیش از ۴۹۴۵۴ نفر، دستور آزادی بیش از ۱۵۵۵۳ نفر، موافقت با بیش از ۹۹۰۱ مورد درخواست اشتغال و موافقت با اعمال ارفاقات قانونی برای بیش از ۹۰۱۷ نفر از زندانیان؛

- برگزاری بیش از ۸۳۴۸۰ فقره دادرسی الکترونیک برای زندانیان در محاکم حقوقی و قضایی سراسر کشور در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴؛
- انجام ۳۸۶۵ مورد ملاقات تصویری زندانیان با خانواده‌هایشان در زندان‌های کشور؛
- اخذ ۱۱۴۰۶۵ نوبت توسط مراجعان به صورت الکترونیکی و غیرحضوری و با مراجعه به سامانه نوبت‌دهی الکترونیکی جهت مراجعه به شعب و واحدهای متمرکز اجرای احکام در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴؛
- صدور ۷۴۳۴۳۹ فقره گواهی عدم سوءپیشینه برای متقاضیان به صورت غیرحضوری و با مراجعه به سامانه ثبت درخواست گواهی عدم سوء پیشینه در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴.

آموزش، حرفه‌آموزی و اشتغال زندانیان و حمایت از خانواده آنان

- برگزاری دوره‌های آموزشی اشتغال و حرفه‌آموزی برای بیش از ۲۵۴۱۷ نفر از زندانیان در سه ماهه اول ۱۴۰۴؛
- پوشش بیش از ۳۶۰۰۹ خانواده زندانیان توسط انجمن‌های حمایت از زندانیان در سراسر کشور و ارائه خدمات حمایتی، درمانی و آموزشی به آنان؛
- اشتغال بیش از ۷۲۶۲۰ نفر از زندانیان در سه ماهه اول ۱۴۰۴ و پرداخت دستمزد ماهیانه به آنان.

اهم اقدامات قابل توجه در حوزه غیر قضایی

انتقال ۲۸۶ زندانی خارج از کشور به ایران در سال ۱۴۰۳

۱۸ فروردین ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام وزارت دادگستری، در سال ۱۴۰۳ در کل کشور در چارچوب دیپلماسی حقوقی و قضایی ۲۸۶ زندانی ایرانی از کشورهای مختلفی از جمله قطر، عراق، موزامبیک، سومالی، ارمستان، کویت به داخل کشورمان منتقل شدند. همچنین ۲۱۳ زندانی خارجی که مربوط به کشورهای مختلف بودند از ایران به کشورشان عمدتاً کشورهای همسایه منتقل شدند.

تصویب لایحه معاهده استرداد مجرمان میان ایران و ویتنام

۲۷ فروردین ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام مجلس، نمایندگان مجلس کلیات و جزئیات لایحه معاهده استرداد مجرمان بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی ویتنام را به تصویب رساندند.

بیمه ۶۰ هزار نفر از زنان سرپرست خانوار روستایی و عشایری در سال ۱۴۰۳

۳۰ فروردین ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام بهزیستی، سال گذشته تمام زنان سرپرست خانوار روستایی و عشایری پشت نوبتی شناسایی و تحت پوشش قرار گرفتند به گونه‌ای که اکنون ۶۰ هزار نفر تحت پوشش بیمه روستاییان و عشایر هستند.

طراحی و تدوین برنامه‌هایی کلیدی برای حمایت از کودکان بازمانده از تحصیل

۳۱ فروردین ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام آموزش و پرورش، در حوزه فقر آموزشی و کودکان بازمانده از تحصیل اقداماتی کلیدی با همکاری سازمان بهزیستی، نهادهای حمایتی و وزارت آموزش و پرورش در حال طراحی و تدوین است.

جذب ۲۹ هزار کودک از ۱۵۲ هزار کودک بازمانده از تحصیل

۲۹ اردیبهشت ماه طبق اعلام معاون آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش در نخستین نشست از مجموعه نشست‌های علمی «بازماندگی تحصیلی»، در معاونت آموزش ابتدایی،

برنامه‌ای با محوریت عدالت آموزشی و با هدف شناسایی، جذب و نگهداشت کودکان بازمانده از تحصیل طراحی شده است که شامل چهار مرحله شناسایی، جذب، حمایت و نگهداشت است. بر اساس آخرین آمار سامانه شهید محمودوند تا ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۴، تعداد ۱۵۲۲۸۷ کودک بازمانده از تحصیل در گروه سنی ۶ تا ۱۱ سال شناسایی شده‌اند که از این تعداد، بیش از ۱۳۰ هزار نفر هیچ سابقه ثبت‌نام در مدرسه نداشته‌اند. تاکنون ۲۹ هزار نفر از این کودکان با تلاش همکاران در سراسر کشور جذب مدرسه شده‌اند. و اجرای طرح «حامی» با هدف حمایت آموزشی مستمر از دانش‌آموزان در معرض خطر بازماندگی از جمله اقدامات مهم امسال است که با بهره‌گیری از ظرفیت مدارس و معلمان در حال اجراست.

اجرای پزشک خانواده برای ۳۰ میلیون ایرانی طی امسال

۳۱ فروردین ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام وزارت بهداشت، امسال در فاز اول اجرای برنامه پزشکی خانواده، این فرآیند برای ۳۰ میلیون جمعیت روستایی و شهری زیر ۲۰ هزار نفر اجرا و کامل می‌شود.

راه‌اندازی مرکز غربالگری زنان آسیب‌دیده در مرکز فوریت‌های اجتماعی شهر تهران

یکم اردیبهشت ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام شهرداری تهران، مرکز غربالگری زنان آسیب‌دیده با هدف تسریع در روند خروج آنها از چرخه آسیب راه‌اندازی شد.

کاشت رایگان حلزون شنوایی در مراکز دولتی و برخی مراکز خصوصی

یکم اردیبهشت ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام سازمان بیمه سلامت ایران، بر اساس دستورالعمل معاون درمان وزارت بهداشت، کاشت حلزون در مراکز معرفی شده به صورت ۱۰۰ درصدی از سال ۱۴۰۲ در مراکز دولتی و برخی مراکز خصوصی به صورت رایگان ارائه می‌شود و دوره بستری به دلیل صرفه اقتصادی و همچنین از منظر علمی در مراکز دولتی به صورت رایگان است.

بهره‌مندی طبقات کم‌برخوردار از مشاوره با «یاری‌برگ»

۸ اردیبهشت ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام سازمان بهزیستی، طبقات کم‌برخوردار با استفاده از یاری برگ می‌توانند مشاوره دریافت کنند. در تمامی مراکز آموزشی و توانبخشی بهزیستی، مراکز شبه

خانواده، مراکز سالمندان، حوزه‌های کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی، پیشگیری از طلاق و اعتیاد و... روانشناسان حضور دارند. در سال ۱۴۰۳، طبقات کم برخوردار با استفاده از یاری برگ مشاوره، ۴۴ هزار نفر خدمات مشاوره گرفته‌اند.

اجرای حکم سبز جایگزین حبس برای متخلفان شکار و صید در آستانه

۳۱ فروردین ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام سازمان محیط زیست، با اجرای ماده ۷۹ قانون مجازات اسلامی چهار نفر از متخلفان شکار و صید در سال ۱۴۰۳ با حکم قضایی، به انجام ۶۸۰ نفر ساعت خدمات محیط زیستی رایگان جایگزین از حبس محکوم شدند که احکام صادره نیز با نظارت این اداره اجرا شد.

سه اقدام سازمان محیط زیست بعد از انفجار اسکله شهید رجایی

۱۷ اردیبهشت ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام سازمان محیط زیست، سه اقدام مهم در جهت رفع آلودگی هوا بعد از انفجار اسکله شهید رجایی انجام شد؛ موضوع اول مربوط به آلودگی هوا بود که در ساعات اولیه پس از سانحه، همکاران مجهز به دستگاه‌های سنجش قابل حمل، به روستاها و سکونتگاه‌های نزدیک بندر شهید رجایی مراجعه کرده و آلاینده‌ها را پایش کردند. موضوع دوم، مربوط به پساب آلوده ناشی از خاموش‌کننده‌ها برای مهار آتش بود که در همان دقائق نخست، کانال منتهی به دریا مسدود شد لذا هیچ پساب آلوده‌ای وارد دریا نشد و موضوع سوم مربوط به پسماند ناشی از تخریب کانتینرها و محتویات آنها بود که شامل پسماندهای عادی، مواد غذایی سوخته و فاسد شده و هم فلزات و بقایای کانتینرها و هم شامل مواد دیگر بود که برای دفع هر گروه از این پسماندها جانمایی مناسب انجام شد.

صادرات واکسن ب‌ث‌ژ ایران به ونزوئلا؛ گامی مهم در توسعه دیپلماسی سلامت

۲۰ اردیبهشت ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام وزارت بهداشت، بیش از ۷۰۰ هزار دوز واکسن ب‌ث‌ژ (BCG) به کشور ونزوئلا از سوی ایران صادر شده است.

کاهش ۴۰ درصدی چرخه «خشونت خانگی» با راهاندازی خانه‌های امن زنان

۲۲ اردیبهشت ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام بهزیستی، نمونه‌های موفق مداخلات علمی نیز نشان می‌دهد که مثلاً خانه‌های امن بهزیستی برای زنان، چرخه خشونت را ۴۰ درصد کاهش داده و ۴۰ درصد از خشونت خانگی کاسته شده است.

راهاندازی مرکز «خانه تلاش» برای حمایت از دختران آسیب‌دیده در تهران

۸ خردادماه طبق اعلام مدیرکل بهزیستی استان تهران، مرکز نوآورانه «خانه تلاش» برای حمایت از دختران زیر ۱۸ سال در معرض آسیب‌های اجتماعی راهاندازی شد، تا به دخترانی که به دلایلی مانند خشونت خانگی، ترک تحصیل، فرار از خانه یا تهدیدهای اجتماعی، امکان زندگی در خانواده اصلی خود را از دست داده‌اند، محیطی امن و صمیمی ارائه دهد. در خانه تلاش، دختران زندگی طبیعی‌تری دارند؛ به مدرسه می‌روند، در کارگاه‌های مهارت‌آموزی شرکت می‌کنند و حتی در امور روزمره مانند آشپزی مشارکت دارند. اینجا فقط محل اقامت نیست، بلکه خانه دوم آن‌هاست. خانه تلاش با الهام از فضای خانواده طراحی شده است.

اتمام بازسازی مرکز یاورشهر ویژه معتادان زخم باز در تهران

۲۶ فروردین ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام سازمان خدمات و مشارکت‌های اجتماعی، مرمت، بازسازی، تجهیز و توسعه ۳ مرکز تربیتی، آموزشی و درمانی یاورشهر ویژه معتادین متجاهر زخم باز، عفونی و... در تهران به اتمام رسید.

تشکیل کارگروه اقوام و مذاهب ستاد ملی زن و خانواده

۲۹ اردیبهشت ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام معاونت زنان و امور خانواده ریاست جمهوری، «کارگروه اقوام و مذاهب ستاد ملی زن و خانواده» با هدف بهره‌گیری از ظرفیت‌های متنوع قومی و مذهبی در حوزه زنان و خانواده و با رویکرد مشورتی و مطالعاتی تشکیل شد. تشکیل این کارگروه در راستای ارتقای عدالت جنسیتی، تقویت انسجام ملی و بهره‌گیری از سرمایه‌های انسانی متنوع کشور صورت گرفته و قرار است به‌عنوان بازوی مشورتی و تحلیلی، در تدوین و اجرای سیاست‌های حوزه زنان و خانواده، ایفای نقش کند.

افتتاح ۸ نیروگاه خورشیدی به مناسبت هفته محیط زیست در تهران

۱۷ خردادماه ۱۴۰۴، طبق اعلام شهرداری تهران، هشت نیروگاه خورشیدی جدید به مناسبت هفته محیط زیست در تهران افتتاح شده است. این نیروگاه‌ها در مناطق ۴، ۵، ۶، ۱۱، ۱۸ و ۱۹ افتتاح شد که در مجموع بالغ بر ۱۶۰ کیلووات برق به ظرفیت برق خورشیدی تهران افزوده می‌شود.

بیمه رایگان برای کودکان کار و تمديد خودکار بیمه رایگان پنج دهک اول

۲ اردیبهشت ماه ۱۴۰۴، طبق اعلام سازمان بیمه سلامت، ۲ میلیون و ۲۰ هزار نفر از بیمه شدگان جزو دهک یک و پنج هستند. افرادی که جزو دهک‌های یک تا پنج هستند به صورت رایگان تحت پوشش بیمه قرار گرفته‌اند و بیمه رایگان پنج دهک نخست جامعه به صورت خودکار تمدید می‌شود. ۳۸۰۰ کودک کار که تعداد آنها با خانواده‌هایشان به حدود ۸۰۰۰ نفر می‌رسد، به صورت رایگان بیمه شده‌اند. همچنین اتباع خارجی که در کشور حضور دارند به ۲ گروه «آسیب‌پذیر» و «غیرآسیب‌پذیر» دسته‌بندی می‌شوند.

حمایت بهزیستی از کودکان کار اتباع

۲۲ خردادماه ۱۴۰۴، طبق اعلام بهزیستی، در سال گذشته، ۱۲۶۳۳ کودک دارای پرونده فعال در حوزه کودکان کار و خیابان، از خدمات بهزیستی استفاده کردند. از این تعداد ۲۴۶۶ کودک در مراکز شبانه‌روزی و ۹۸۹۷ نفر در مراکز روزانه تحت حمایت قرار گرفتند. ۶۰ درصد از آنها از ایرانی و ۴۰ درصد آنها از اتباع خارجی (افغانستانی) بوده‌اند.

فعالیت ۳۸ مرکز برای استعدادیابی، توانمندسازی و آموزش کودکان کار

۲۵ خردادماه ۱۴۰۴، طبق اعلام شهرداری تهران، ۳۸ مرکز پویاشهر برای استعدادیابی، توانمندسازی و آموزش کودکان کار و خیابان تعبیه شده است؛ این مراکز با همکاری سمن‌ها و خیریه‌ها به کودکان بازمانده از تحصیل خدمات رسانی می‌کند. خدماتی که شهرداری در این مراکز ارائه می‌دهد شامل مهارت‌های زندگی، آموزشی و استعدادیابی است.

اجاره مسکن برای قربانیان حملات رژیم صهیونیستی

۲۶ خردادماه ۱۴۰۴، طبق اعلام جمعیت هلال احمر، پس از جنگ ۱۲ روزه رژیم صهیونیستی علیه ایران، اولویت هلال احمر اسکان اضطراری و تهیه اقلام مورد نیاز برای افرادی است که خانه‌شان را از دست داده‌اند. قرار شد با هماهنگی مدیریت بحران کشور، برای این افراد خانه جدید اجاره شود.

درمان رایگان تمام مجروحان تجاوزات رژیم صهیونی در بیمارستان‌های دولتی

۲۷ خردادماه ۱۴۰۴، طبق اعلام شورای عالی بیمه سلامت، تمامی مجروحان ناشی از حملات وحشیانه و ددمنشانه رژیم غاصب صهیونیستی در بیمارستان‌های دولتی و دانشگاهی به صورت کاملاً رایگان درمان می‌شوند.

بازدید سفرای ۱۰ کشور از آثار جنایت صهیونیست‌ها علیه مردم بی‌گناه تهران

۳۱ خردادماه ۱۴۰۴، طبق اعلام شهرداری تهران، سفرای کشورهای ونزوئلا، نیکاراگوئه، بولیوی، کوبا، تاجیکستان، ترکمنستان، ارمنستان، قزاقستان، بلاروس، روسیه و وابسته نظامی سفارت ژاپن، از خانه‌های تخریب شده بر سر شهروندان مظلوم در محله‌های کوی نصر، یوسف‌آباد و شهرآرا و آثار جنایت صهیونیست‌ها علیه مردم بی‌گناه تهران بازدید کردند و بر جنایت‌های رژیم صهیونی صحنه گذاشتند.

